

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 339/2020-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júla 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Hargašom, Košická 56, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 CoP 7/2020 z 18. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Hargašom, Košická 56, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv

podľa čl. 41 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 CoP 7/2020 z 18. februára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom na vydanie neodkladného opatrenia domáhal, aby Okresný súd Trenčín (ďalej len „okresný súd“) zmenil úpravu jeho styku s maloletým dieťaťom upravenú rozsudkom okresného súdu sp. zn. 34 P 227/2016 z 5. apríla 2017 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 CoP 52/2017 z 26. septembra 2017 tak, že bude oprávnený stretávať sa s maloletým počas vianočných sviatkov od 24. decembra 2019 od 8.00 h do 25. decembra 2019 do 19.00 h a od 30. decembra 2019 od 8.00 h do 2. januára 2020 do 19.00 h. Okresný súd uznesením sp. zn. 34 P 194/2019 z 15. novembra 2019 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

3. Sťažovateľ poukázal na to, že dočasným opatrením navrhovanej úpravy styku s maloletým dieťaťom ad hoc sa domáhal z dôvodu, že matka mu neumožňuje styk s maloletým nad rámec súdom schválenej dohody rodičov. Na okresnom súde prebiehajú viaceré konania týkajúce sa úpravy styku s maloletým, sú však zdĺhavé a trpia priťahmi, preto nebolo podľa jeho mienky potrebné bližšie preukazovať naliehavosť vydania neodkladného opatrenia.

4. Sťažovateľ uviedol, že považuje napadnuté uznesenie krajského súdu za nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože ako okresný súd, tak aj odvolací súd „*odmietli vysvetliť, prečo nevyvstala potreba bezodkladnej úpravy pomerov*“ a uvedeným postupom mu upreli právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a tiež právo na spravodlivé súdne konanie.

5. Sťažovateľ tiež argumentuje, že odvolací súd nevykonal žiadne dokazovanie a rozhodol „na základe svojich domnienok a pocitov“, pričom podľa jeho názoru porušil jeho v bode 1 označené základné práva, keď neuviedol dôvody, prečo navrhované rozšírenie styku maloletého s otcom nie je v najlepšom záujme dieťaťa.

6. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľa, fyzickej osoby: [REDAKOVANÉ] ... konkrétne právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach, právo na udržanie pravidelného osobného kontaktu dieťaťa s otcom podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa a právo na rodičovstvo, rodinu a osobitnú ochranu detí podľa čl. 41 ods. 1 Ústavy SR boli uznesením Krajského súdu Trenčín, sp. zn.: 17 CoP/7/2020-39 zo dňa 18. 02. 2020 porušené.

2. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 2.000,- Eur.

3. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 375,24 Eur.“

II.

Relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 41 ods. 1 ústavy manželstvo je jedinečný zväzok medzi mužom a ženou. Slovenská republika manželstvo všestranne chráni a napomáha jeho dobru. Manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Zaručuje sa osobitná ochrana detí a mladistvých.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

12. Podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa uvedené štáty musia rešpektovať právo dieťaťa, ktoré je oddelené od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať pravidelne osobný kontakt s oboma rodičmi, okrem prípadov, ak by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

15. Ústavou vymedzená právomoc ústavnému súdu neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ predtým, ako požiada o ústavnú ochranu, ústavný súd musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol (môže) domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v danom prípade Civilným sporovým poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

16. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa v súvislosti s namietaným porušením označených základných práv podľa ústavy, práv podľa dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým uznesením krajského súdu obrátil priamo na ústavný súd bez toho, aby proti nemu podal dovolanie.

17. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že nepodal dovolanie pre vady zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový

poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), keďže má vedomosť o tom, že dovolací súd v obdobných právnych veciach dovolanie odmietol ako neprípustné (sp. zn. 2 Cdo 196/2019, sp. zn. 3 Cdo 86/2017), pretože podľa jeho konštantnej judikatúry pod pojem „*postup súdu*“ nemožno subsumovať namietanú arbitrárnosť rozhodnutia.

18. Vychádzajúc z vlastnej ustálenej judikatúry, ústavný súd sa nemôže stotožniť s argumentáciou sťažovateľa o neprípustnosti dovolania, pretože v okolnostiach posudzovanej veci ide o rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP v spojení s § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok a sťažovateľ v samotnej ústavnej sťažnosti namieta tzv. vadu zmätočnosti konania. Skutočnosť, že sťažovateľ má vedomosť, že dovolací súd v obdobnej právnej veci dovolanie odmietol ako neprípustné, nie je podľa názoru ústavného súdu dôvodom hodným osobného zreteľa, ktorý bránil sťažovateľovi vyčerpať právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd pre tým, než o ochranu požiada ústavný súd.

19. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

20. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

21. Keďže sťažovateľ právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho práv, nevyčerpal a nepreukázal, že sa tak stalo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd sa meritórne nezaoberal podanou ústavnou sťažnosťou, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa ústavy, práv podľa dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa, ale túto pri predbežnom prerokovaní podľa zásady *ratio temporis*

odmietol ako neprípustnú (predčasne podanú) podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

22. V tejto súvislosti ústavný súd už za predchádzajúcej právnej úpravy opakovane vyslovil názor, že v prípadoch uplatnenia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, spôsobilého zabezpečiť ochranu práv sťažovateľa, následne však odmietnutého dovolacím súdom pre neprípustnosť, je lehota na podanie ústavnej sťažnosti v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (m. m. III. ÚS 674/2014, pozri aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54). V súčasnosti uvedené vyplýva priamo z § 124 in fine zákona o ústavnom súde.

23. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu